

VIENOTĪBĀ SPĒKS!

LBAS VĒSTIS

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības izdevums

AS "AIRBALTIC CORPORATION" STJUARTI UN PILOTI 5. APRĪLĪ DIBINĀJA KOPĪGU LATVIJAS AVIĀCIJAS ARODBIEDRĪBU. JAUNAJĀ ARODBIEDRĪBĀ APVIENOJUŠIES 250 STJUARTI UN 90 PILOTI, VEIDOJOT VIENU NO DAUDZSKAITLĪGĀKAJĀM ARODBIEDRĪBĀM NOZARĒ. ATTĒLĀ: DAINIS LUBARTS - LATVIJAS AVIĀCIJAS ARODBIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS UN GITA BOGDĀNE - VECĀKĀ STJUARTE, ARODBIEDRĪBAS BIEDRE

PENSIONĒŠANĀS VECUMA PAAUGSTINĀŠANA

Saeimas Sociālo un darba lietu komisija nobalsojusi par pakāpeniskāku pensionēšanās vecuma paaugstināšanu – no 2014. gada ar soli – trīs mēneši gadā, līdz ar to 65 gadu vecumu sasniedzot 2026. gada 1. janvārī, nevis 2020. gadā, kā to bija iecerējusi valdība. Visas pazīmes rāda, ka tādu lēmumu pieņems arī Saeima, grozījumus „Likumā par valsts pensijām” skatot otrajā un trešajā lasījumā.

PĒTERIS KRĪGERS,
LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

LBAS šo tautas kalpu lēmumu uzskata par pietiekami lielu sasniegumu, kas panākts arodbiedrību neatlaidīga spiediena rezultātā. Taču LBAS joprojām ir pārliecināta, ka pensionēšanās vecumu vajadzēja sākt celt tikai no 2016. gada, jo valstī nav izstrādāts un iedarbināts neviens atbalsta mehānisms – ne nodarbinātības, ne veselības aprūpes, ne ēnu ekonomikas apkarošanas, ne demogrāfijas, ne mūžizglītības jomās. Tāpēc, mūsbrīdā, pastāv riski, ka pēc 2014. gada valstī strauji paaugstināsies bezdarbs, it īpaši pirmspensijas

vecuma cilvēku vidū, kā arī palielināsies to cilvēku skaits, kas lūgs palīdzību pašvaldību sociālajiem dienestiem.

Paldies visiem, kas piedalījās LBAS vēstuļu akcijā pret sasteigto pensionēšanās vecuma paaugstināšanu. Vairāki tūkstoši vēstuļu bija liels atbalsts gan arodbiedrību cīņas gara uzturēšanā, gan parādīja tautas viedokli Saeimas deputātiem.

Diemžēl dažas lietas mums tomēr nav izdevušās – neizdevās līdz galam atjaunot priekšlaicīgo pensiju pirmšķirzes apmērā – to atkal palie-

linot no 50% līdz 80% no aprēķinātās vecuma pensijas, kā arī nodrošināt piemaksu atjaunošanu jaunpiešķirtajām pensijām. Tas liecina, ka Latvijā arodbiedrību izaicinājumi turpinās un nevienu uzvaru nevar izcīnīt bez atsevišķiem zaudējumiem un arī kompromisiem.

Tāpēc mēs neesam atmetuši ideju par referendumu, jo grozījumi likumā vēl nav līdz galam pieņemti. Mums jāseko Saeimas deputātu darbam, ar savu klātbūtni parādot, ka neesam samierinājušies ne ar zaudējumiem, ne ar bezatbildību. ♦

LBAS VĒLAS STRAUJĀKU NODOKĻU SAMAZINĀJUMU

LBAS apsvēc valdības ieceri samazināt nodokļus, taču uzskata, ka koalīcijai jāturpina sarunas ar sociālajiem partneriem, lai vienotos par gudru un kvalitatīvu risinājumu ekonomikas izrāviena nodrošināšanai.

EGĪLS BALDZĒNS,
LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIEKS

Koalīcijas lēmums, ka no 1. jūlija pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme tiks samazināta par

vienu procentpunktu - no pašreizējiem 22% uz 21%, savukārt iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) no 2013. gada par 1%, salīdzinot ar sociālo partneru piedāvātajiem risinājumiem, nav pietiekami ilgtspējīgs.

LBAS uzskata, ka prioritāra ir darbaspēka nodokļu samazināšana, ietverot atvieglojuma par apgādībā esošu personu, darbinieka neapliekamā minimuma (NM) paaugstināšanu un iedzīvotāju ie-

nākuma nodokļa (IIN) likmes samazināšanu. Nekādā gadījumā nedrīkst pieļaut, ka šie ieguvumi tūlīt pat tiktu zaudēti, pārskatot nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) sistēmu.

LBAS NTSP sēdē norādīja, ka PVN jāsamazina izlases veidā, izvēloties stratēģiskas nozares, kas reāli var samazināt inflācijas riskus, piemēram, elektroenerģijai, gāzei un siltumam. Samazinot PVN pamatlikmi par vienu pro-

centpunktu - no 22% līdz 21%, nebūs panākts reāls ieguvums cilvēkiem. Tāpat LBAS puda viedokli, ka PVN krietni jūtāmāk ir jāsamazina pirmās nepieciešamības pārtikas precēm, piemēram, svaigiem produktiem, maizei un pienam.

Ja izmaiņām pielieto pārāk vājus instrumentus, vēlamais efekts netiek sasniegts, jo to ieviešana prasa vairāk resursu, nekā sagaidāmais ieguvums. ♦

KOPLĪGUMI – PAMATS NODOKĻU ATLAIDĒM

10. maijā Nacionālās trīspusējās padomes (NTSP) sēdē LBAS prezentēja ideju ēnu ekonomikas mazināšanai – piešķirt nodokļu atvieglojumus tiem uzņēmumiem, kuros ir noslēgts koplīgums vai uz kuriem attiecas ģenerālvienošana.

JĀNIS KAJAKS, LBAS
TAUTSAIMNIECĪBAS EKSPERTS

Diemžēl Finanšu ministrijai bija iebildumi šai iecerei, FM puda viedokli, ka jau pēc pašreizējās likumdošanas darba devējs var atbalstīt darbiniekus, par to saņemot nodokļu atlaides. NTSP tomēr vienojās par kopīgas darba grupas izveidi, lai šo ideju virzītu tālāk.

LBAS ierosināja piešķirt nodokļu atvieglojumus visiem privātajiem uzņēmumiem, kā arī valsts un pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem, kuri atbilst šādiem kri-

tērijiem:

- uzņēmuma darbinieku vidējā alga saskaņā ar VID datiem nav mazāka par nozares (pēc NACE koda) vidējo algu vai to algu, ko paredz parakstītā nozares ģenerālvienošana (ja tāda ir);
- uz kārtējā gada 1. februāri uzņēmumam nav nodokļu parādu valsts budžetam, vai arī ir parakstītā vienošanās ar VID par nodokļu parādu nomaksu;
- uzņēmumā strādā vismaz 25 darbinieki (vai 6 darbinieki, ja uzņēmums darbojas tādā nozarē, kurā ir parakstīta un aktīva nozaru ģenerālvienošana par minimālo atalgojumu un/vai darba apstākļu standartiem);
- uzņēmumā ar arodbiedrību ir parakstīts un aktīvs darba koplīgums un/vai nozares ģenerālvienošana.

LBAS ierosina noteikt, ka iepriekš minētajiem kritērijiem at-

bilstošajos privātajos uzņēmumos, kā arī valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos darbiniekiem koplīgumā paredzētās papildus garantijas, kas nav noteiktas Latvijas likumdošanā (izglītības iegūšanas vai uzlabošanas izmaksu kompensācija, veselības uzlabošana un rehabilitācija, sporta klubu abonementi, transporta izdevumi darbinieka nokļūšanai uz un no darba, pabalsti darbinieka dzīves īpašos gadījumos), un kas taksācijas gadā nepārsniedz 10-20% no darbinieku gada atalgojuma fonda, nav uzskatāmas par ar algas nodokļiem apliekamu papildus labumu (netiek apliktas ar iedzīvotāju ienākuma un sociālo nodokli).

Realizējot piedāvāto koncepciju, tiktu panākts sekojošais:

- tiktu veicināta godīga un sociāli atbildīga uzņēmējdarbība;
- piedāvātie nodokļu atviegloju-

mi būtu pieejami tikai reāli strādājošiem uzņēmumiem, kas maksā nodokļus un kuros ir vismaz 25 darbinieki, tādējādi veicinot nodokļu nomaksu, uzņēmumu attīstību un mazinot nelegālo nodarbinātību;

- samazinātos ienākumu nevienlīdzība reģionos un Latvijā kopumā (GINI koeficients);
- piedāvātais ierobežojums 10-20% no darbinieku algu fonda izslēgtu risku, ka šādā veidā tiktu realizētas nodokļu „optimizācijas shēmas”, kā arī tas veicinātu vidējās algas pieaugumu;
- pieaugot uzņēmumu deklarētajam darbinieku skaitam, vidējai algai un samazinoties nodokļu parādu apjomam, valsts budžets gūtu papildus nodokļu ieņēmumus, kas pat pārsniegtu uzņēmumiem piešķirtos nodokļu atvieglojumus. ♦

Darba aizsardzības konferences

Pasaules darba aizsardzības dienu konferences šogad notika Latvijas pilsētās – Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Cēsis un Rīgā. Rīgā notika divi pasākumi – pieredzes ekskursija uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunbūvi, rūpnīcu „Lignums” un noslēguma konference.

MĀRTIŅŠ PUŽULS,

LBAS DARBA AIZSARDZĪBAS
KONSULTANTS

Daugavpils reģionālajā slimnīcā tika pulcināti veselības un sociālajā aprūpē strādājošie darbinieki, darba aizsardzības speciālisti un uzticības personas. Bez specifiskiem jautājumiem (piemēram, elpceļu aizsardzība veselības un sociālās aizsardzības nozares darbiniekiem) tika skatīti arī darba devēju un darbaņēmēju konsultantu darbības rezultāti, Reģionālās valsts darba inspekcijas skatījums uz darba tiesību un darba aizsardzības problēmjaudātājumu risinājumiem, kā arī jaunumi individuālo aizsardzības līdzekļu jomā. Interesanti un saturīgi bija veidota konferences praktiskā daļa – klātesošie bija iesaistīti nelielā ”ugunsgrēka” trauksmes simulācijā un vēroja saskaņotu ārstniecības iestādes darbinieku rīcību.

Katrs no konferences dalībniekiem varēja izmēģināt spēkus arī istas uguns dzēšanā.

Jelgavas konferences galvenais vadmotīvs – darba aizsardzība lauksaimniecības un mežizstrādes nozarēs. Zemgales reģionālās VDI inspekcijas vadītāja Valdis Dūms runāja par mežizstrādes nozarē strādājošo problēmām – zemo darbu drošības veikšanas līmeni, reizēm pat klaju šo noteikumu ignoranci.

Liepājas konferences mērķauditorija bija pirmskolas izglītības iestāžu arodbiedrības aktīvistu, darba aizsardzības speciālistu un uzticības personas. Diskusija par riska faktoriem izvērtās pamatīga. Šo diskusiju lieliski papildināja gan Kurzemes reģiona VDI vadītāja, gan LIZDA priekšsēdētājas vietnieks J. Krastiņš. Secinājums – visi ir ieinteresēti sistēmas sakārtošanā, un nozares arodbiedrība apņemas veikt savu ieguldījumu šajā darbā.

Cēsu konference bija savdabīgs turpinājums pagājušā gada konferencei, kurā AS CATA darba aizsardzības speciālista J. Lasmaņa ziņojums bija ļoti interesants. Šogad jau visa konference bija veidota uz šī uzņēmuma bāzes, kurā tika skartas autotransporta un autoap-

kopes darbinieku intereses. Konferences dalībnieki bija no daudzām Vidzemes un Zemgales vietām. Pats galvenais bija bagātīgi iekrātās pieredzes izklāsts – ne tikai AS CATA, bet arī tās, ko piedāvāja individuālo aizsardzības līdzekļu tirgotāji – ar interesi tika aplūkoti jauno darba cimdņu modeļi.

Diemžēl pagājušā gada skaitļi nav optimistiski –

33

bojā gājušie, 190 smagi nelaimes gadījumi.

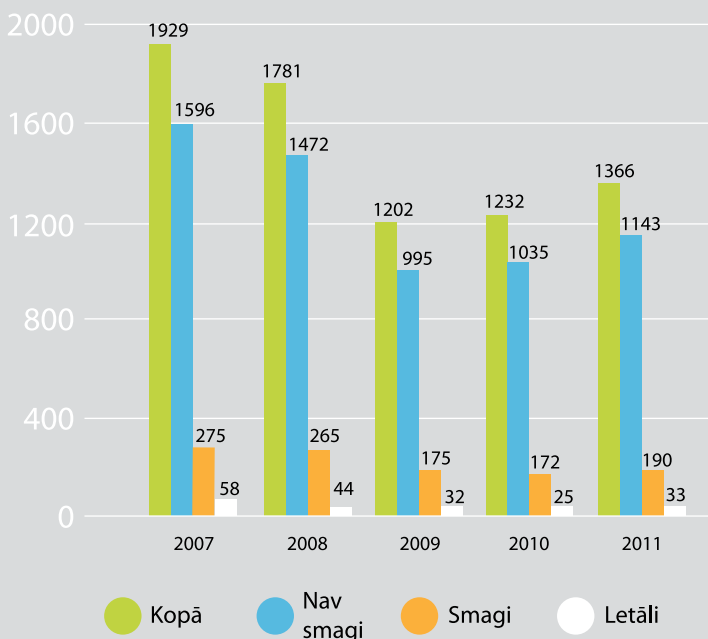
Rīgā interesenti sākumā viesojās „Gaismas pils” jaunbūvē, kur jau no vērtiem tika veltīta uzmanība darba drošības risinājumiem. Līdzīgi drošības pasākumi bija arī

rūpnīcā „Lignums”.

Noslēguma konferencē tika godinātas uzticības personas. Šogad LBAS atzinības rakstus saņēma: Ingus Štegmāns - SIA „Cemex”, Mairis Meijers - SIA „Ventspils nafta”, Leonīds Spasennikov - SIA „Ventspils nafta”, Sergejs Gonbačovs - SIA „Ventspils nafta”, Hedijs Ruskulis - AS „Latvijas Finieris” rūpnīca „Hapaks”, Miervaldis Roģis - AS „Latvijas elektriskie tīkli”.

28. aprīlis arodbiedrību kustībā tiek atzīmēta kā visu bojā gājušo un sakropļoto darbinieku piemiņas diena. Diemžēl pagājušā gada skaitļi nav optimistiski – 33 bojā gājušie, 190 smagi nelaimes gadījumi. Galvenie nelaimes gadījuma cēloņi ir: nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas – 28%; neapmierinoša darbinieku instruēšana un apmācība 13%. Tas norāda, ka ir vēl daudz darāmā. To minēja Valsts darba inspekcijas direktors Renārs Lūsis. Viņš atzīmēja arī darbinieku un uzticības personu lielo nozīmi drošas darba vides radīšanā. Noslēguma konferences laikā tika parakstīta Vienošanās starp VDI un LBAS, kas ir būtisks pamats, lai arodbiedrības plaši iesaistītos drošas darba vides radīšanā. ♦

Nelaimes gadījumi darbā

▲ DARBA AIZSARDZĪBAS KONFERENCES DALĪBŅIEKI VIESOJĀS RŪPNĪCĀ "LIGNUMS"

FOTO MĀRTIŅŠ PUŽULS

Aktuālas Augstākās tiesas Senāta atziņas darba tiesībās

LIETA NR. SKA-276/2012

Par arodbiedrību tiesībām saņemt informāciju no darba devēja

Arodbiedrības tiesības saņemt informāciju par plānotajiem pasākumiem attiecībā uz restrukturizāciju un jebkādiem citiem pasākumiem, kas varētu skart darbinieku personu tiesības, ir Darba likuma 11. panta pirmajā daļā cita starpā paredzētās darbinieku pārstāvja tiesības. Saskaņā ar Darba likuma 11. panta otro daļu informēšana šā likuma izpratnē ir process, kurā darba devējs nodod informāciju darbinieku pārstāvjiem, ļaujot tiem iepazīties ar attiecīgo jautājumu un to izpētīt. Informācija darbinieku pārstāvjiem sniedzama savlaicīgi, kā arī pienācīgā veidā un apjomā.

Tieši tiesības saņemt informāciju no darba devēja būtībā ir pamats arodbiedrības prasībai pēc informācijas, un šīs tiesības konkrētajā gadījumā ir speciālās jeb „stiprākas” par vispārīgām personu tiesībām saņemt informāciju no valsts pārvaldes iestādēm. Pat ja šāda informācija būtu ierobežotas pieejamības, darbinieku pārstāvjiem būtu tiesības to saņemt, un ne tikai no valsts iestādēm, bet no jebkura darba devēja.

Tikai tādēļ, ka darba devējs ir valsts pārvaldes iestāde, nav pamata šo darba tiesību jautājumu kā atsevišķu lietu izskatīt administratīvā procesa kārtībā – tas nav publisko tiesību jomā, un aģentūra šai

gadījumā nedarbojas kā iestāde Administratīvā procesa likuma 1. panta pirmās daļas izpratnē.

LIETA NR. SKA-600/2011

Salīdzināmo personu loks amatpersonu skaita samazināšanas un amata likvidēšanas gadījumos

Gadījumā, ja ministrijas strukturālās izmaiņas ietver ne tikai amatpersonu atbrīvošanu, samazinot to skaitu pa atbildības līmeņiem un darbības jomām, bet arī ministrijas funkciju pārdali pa struktūrvienībām, lai piemērotu likuma „Par valsts un pašvaldības institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009. gadā” 10. panta pirmo daļu atbilstoši tās īstajai jēgai, konkurencei starp esošajiem darbiniekiem jāveidojas, ņemot vērā arī nākotnē veicamās funkcijas un to atbilstību, ne tikai atmesto iestādes struktūru ar attiecīgu amatpersonu atbildības sadalījumu.

Ja jaunajā ministrijas struktūrā tā pati funkcija tiek nodota citai struktūrvienībai, tad, ņemot vērā vienlīdzīgas attieksmes principu, nav pamata izslēgt no konkurences personas, kas šo funkciju iepriekš pildījušas citā struktūrvienībā.

LIETA NR. SKC-1039/2012

Tiesas izdevumu samaksas atvieglojumu piemērošana

Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 5. punkts noteic, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts

ieņēmumos atbrīvoti „Prokurori, tās valsts vai pašvaldību iestādes un personas, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības un ar likumu aizsargātās intereses”.

Personu, kurām ar likumu piešķirtas tiesības aizstāvēt tiesā citu personu tiesības, jēdziens un funkcijas noskaidrojamas, ievērojot Civilprocesa likuma 13. nodaļā noteikto. Šādai aizstāvēšanai pamatā ir īpašs norādījums likumā, piemēram, attiecībā uz arodbiedrībām tāds noteikts Darba strīdu likuma 8. pantā.

LIETA NR. SKC-921/2011

Par pierādīšanas pienākumu strīdos, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām

Neskatoties uz to, ka civilprocesā darbojas sacīkstes princips, attiecībā uz darba strīdiem Darba likuma 125. pants nosaka izņēmumu no tā, proti, darba devēja pierādīšanas pienākumu. Minētais izriet no principa, ka darba devēja un darbinieka savstarpējās tiesiskajās attiecībās darbinieks ir vājākā vai neaizsargātā līgumslēdzēja puse, kas attiecas arī uz lietas izskatīšanu tiesā (sal. Eiropas Savienības tiesas 2010. gada 25. novembra spriedums (otrā palāta) lietā C-429/09 par lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu).

Darba likuma 101. panta otrās daļas otrais teikums nosaka, ka,

lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam ir pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu. Tā kā citētā tiesību norma paredz darba devēja pienākumu, nevis tiesību izvērtēt tiesību normā noteikto, tad tiesai ir jānoskaidro, vai darba devēja ir to ievērojis.

LIETA NR. SKC-299/2011

Par tiesas kompetenci jēdziena „būtiski” izvērtējumā Darba likuma 101. panta pirmās daļas 1. punktā

Darba likuma 101. panta pirmās daļas 1. punktā norādīts: „(..) būtiski pārkāpis darba līgumu (..)”. Jēdziens „būtiski” ir ģenerālklauzula, kuras aizpildīšana ar saturu ir atstāta tiesību piemērotāju ziņā. No minētā secināms, ka vispirms, protams, darba devējam ir izvērtējams, vai pārkāpums ir būtisks, taču, skatot strīdu tiesā, neapšaubāmi tiesas pienākums ir pārbaudīt, vai darba devējs pareizi šo jēdzienu piemērojis konstatētajiem apstākļiem.

Pārkāpuma būtiskuma izvērtēšana, savukārt, ir saistīta ar Darba likuma 101. panta otrajā daļā noteikto, ka, lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam ir pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts (..). Faktiski šī tiesību norma nosaka darba devējam pienākumu izvērtēt pārkāpuma samērīgumu ar konkrētajām sekām – darba līguma uzteikumu. Taču, tāpat kā attiecībā uz pārkāpuma būtiskumu, strīda gadījumā tiesai ir jāpārbauda, vai ir ievērots samērīgums, jo tiesa strīdu izskata pēc būtības, ko Senāts jau ir norādījis lietās SKC-588/2010, SKC-1286/2010. ♦

Informācija darbinieku pārstāvjiem sniedzama savlaicīgi, kā arī pienācīgā veidā un apjomā!

DARBA STRĪDI

Nopietnu un pamatīgu darbu arodbiedrības biedru aizstāvībā veic LBAS dalīborganizācijas un to juristi. Ļoti bieži biedru intereses tiesās pārstāv Sabiedrisko pakalpojumu un transporta darbinieku arodbiedrība LAKRS. Šajā izdevumā iepazīstinām lasītājus ar diviem darba tiesisko attiecību precedentiem, kuros abos tiesa lēma par labu arodbiedrības biedriem.

**EDVĪNS KRIEVIŅŠ, SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU UN TRANSPORTA DARBINIEKU
ARODBIEDRĪBAS LAKRS JURISTS**

2011. gada 28. jūlijā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa pasludināja saīsināto spriedumu, ar kuru pilnībā tika apmierināta M.R. prasība pret DzĪKS „Pavadonis” par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu, nosakot daļā par atjaunošanu darbā un darba samaksas piedziņu nekavējošu sprieduma izpildi. Tādējādi arodbiedrības LAKRS biedre ar LAKRS jurista palīdzību šobrīd ir atjaunota darbā.

2011. gada 5. maijā DzĪKS „Pavadonis” vadība izsniedza M.R. rakstisku paziņojumu par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu, pamatojoties uz Darba likuma 101. panta pirmās daļas 9. punktu [tiek samazināts darbinieku skaits]. Ja uzteikums tiek pamatots ar iepriekš minēto Darba likuma pantu, tad darba devējam bija nepieciešams veikt darbinieku izvērtēšanu par priekšrocībām turpināt darba tiesiskās attiecības saskaņā ar Darba likuma 108. panta nosacījumiem. Tas no darba devēja puses netika izdarīts.

JĀVEIC IZVĒRTĒŠANA

Arodbiedrība LAKRS palīdzēja

atlaistajam darbiniekam sagatavot prasības pieteikumu tiesā par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu. Tiesā darba devēja pilnvarotais pārstāvis prasību neatzina, bet M.R. arodbiedrības LAKRS pārstāvis tiesā prasību uzturēja pilnā apjomā. Tā kā M.R. nebija vienīgā grāmatvede darbā, tādējādi darba devējam bija nepieciešams veikt darbinieku izvērtēšanu par priekšrocībām turpināt darba tiesiskās attiecības saskaņā ar Darba likuma 108. panta nosacījumiem, jo tiesā M.R. sniedza pierādījumus tam, ka viņa ir veikusi arī galvenā un vecākā grāmatveža pienākumus viņu atvaļinājuma vai slimības laikā. Tāpat arī LR Augstākās tiesas prakses apkopojumā „Par likumu piemērošanu, izšķirot tiesās strīdus, kas saistīti ar darba līguma izbeigšanos vai grozīšanu” ir teikts, ka lai nodrošinātu darbinieka tiesību un interešu aizsardzību pie darbinieku skaita samazināšanas Darba likuma 108. pants uzliek darba devējam pienākumu izvērtēt darbinieku priekšrocības turpināt darba tiesiskās attiecības darbinieku skaita samazināšanas gadījumā. Taču darba devējs bija rīkojies pretēji darba tiesību mērķim un jēgai.

JĀSASKANO AR ARODBIEDRĪBU

2011. gada 31. janvārī Rīgas apgabaltiesa pasludināja saīsināto spriedumu, ar kuru pilnībā tika apmierināta R.A. prasība pret SIA „Rīgas satiksme” par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu, nosakot daļā par atjaunošanu darbā nekavējošu sprieduma izpildi. Tādējādi arodbiedrības LAKRS biedrs ar arodbiedrības LAKRS jurista palīdzību šobrīd ir atjaunots darbā.

SIA „Rīgas satiksme” vadība 2010. gada 26. aprīlī atlaida no darba biļešu kontrolieri R.A., pamatojoties uz Darba likuma 101. panta pirmās daļas 2. punktu [darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis dar-

DARBA LIKUMA 108. PANTS UZLIEK DARBA DEVĒJAM PIENĀKUMU IZVĒRTĒT DARBINIEKU PRIEKŠROCĪBAS TURPINĀT DARBA TIESISKĀS ATTIECĪBAS DARBINIEKU SKAITA SAMAZINĀŠANAS GADĪJUMĀ.

ba devēja uzticību]. Darbinieks griezās pēc palīdzības arodbiedrības LAKRS birojā, un tika konstatēta virkne pārkāpumu no darba devēja puses. Darba likuma 101. panta otrajā daļā noteikts, ka [Lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam ir pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu.], kā arī darba devējam ir pienākums pieprasīt no darbinieka rakstveida paskaidrojumu. Tāpat atlaistais darbinieks ir arodbiedrības LAKRS biedrs, un darba devējs viņam uzteica darbu bez arodbiedrības iepriekšējas piekrišanas, līdz ar to nav ievērotas Darba likuma 110. panta prasības. Pēc mūsu ieteikuma šis darbinieks vērsās Valsts policijā ar iesniegumu un 03.09.2010. saņēma atbildi, ka šajā lietā uzsāktais kriminālprocess ir izbeigts, nesaskatot noziedzīga nodarījuma sastāvu. Tādējādi secināms, ka darbinieks neko prettiesisku nav veicis un tādējādi nav pamata zaudēt darba devēja uzticību.

PRASĪBA TIESĀ

Arodbiedrība LAKRS palīdzēja vēl vienam atlaistajam darbiniekam sagatavot prasības pieteikumu Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu, un 2010. gada 24. maijā darbinieks iesniedza prasību tiesā pret SIA „Rīgas satiksme”. Vienlaicīgi arodbiedrības LAKRS vadība uzrakstīja iesniegumu SIA „Rīgas satiksme” vadībai ar mērķi novērst tās prettiesisko rīcību un atjaunot darbinieku darbā bez tiesas sprieduma, jo pat neiedziļinoties konflikta būtībā, ir redzama darba devēja prettiesiska rīcība, ka atklāti tiek pārkāptas Darba likuma normas. Diemžēl darba devējs neatsauca šo prettiesisko darba uzteikumu.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas spriedumu darbinieka prasība tika noraidīta pilnā apmērā. Tādējādi arodbiedrības LAKRS jurists sagatavoja un iesniedza apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā par pirmās instances tiesas spriedumu.

2011. gada 31. janvārī Rīgas apgabaltiesa pilnībā apmierināja darbinieka prasību pret RP SIA „Rīgas satiksme”.

PAMATS ATJAUNOT DARBĀ

Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā apstākļi, ka atbildētāja SIA „Rīgas satiksme” uzteikusi prasītājam darba līgumu bez attiecīgās arodbiedrības piekrišanas, ir patstāvīgs un pietiekams pamats darba uzteikuma atzīšanai par spēkā neesošu un prasītāja atjaunošanai iepriekšējā darbā. Ievērojot minēto, Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā nebija nepieciešams apspriest pārējos apelācijas sūdzībā norādītos argumentus.

Darba devējam Darba likumā 101. panta sestajā daļā uzliktais pienākums pirms darba līguma uzteikšanas noskaidrot, vai darbinieks ir arodbiedrības biedrs, un ja ir, pirms darba uzteikšanas saņemt attiecīgās arodbiedrības piekrišanu, ir imperatīvs un nepārprotams, un tas uzliek darba devējam par pienākumu pirms darba līguma uzteikuma pārliecināties, vai izbeidzot darba tiesiskās attiecības ar konkrēto darbinieku, nav piemērojama speciālā tiesību norma – Darba likuma 110. pants.

Arī Augstākās tiesas Senāts 2012. gada 30. janvārī atstāja spēkā Rīgas apgabaltiesas spriedumu - ar kuru pilnībā tika apmierināta R.A. prasība pret SIA „Rīgas satiksme” par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu, nosakot daļā par atjaunošanu darbā nekavējošu sprieduma izpildi. ♦

Būt informētam par arodbiedrības pamatlietām jeb nenovērtētā biedru uzrunāšanas iespēja

Kā bez liekas jautāšanas un īpašas skaidrošanas var uzzināt vai organizācijā darbinieki ir apvienojušies arodbiedrībā? Kā ikdienā var būt informēts par arodbiedrības aktualitātēm, pasākumiem un sniegtajām iespējām biedriem?

Arodbiedrības informācijas stends nav nekas jauns, nedz kaut kas neiespējams, taču bieži vien nenovērtēts kā viens no komunikācijas veidiem. Ikdienā darba vietā kolēģiem ne vienmēr atliek laiks sarunām par arodbiedrību, kā arī ne vienmēr elektroniskā saziņa ir ērta visiem un vienmēr pieejama, tādēļ Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība biedru informēšanai jau izsenis centusies pirmorganizācijās ieviest informācijas stendus.

Stends, kas izvietots pieejamā, labi redzamā vietā un ar vizuāli pievilcīgu noformējumu, noteikti pie-

saistīs uzmanību, dinamiski, isi un konkrēti informējot mērķauditoriju par būtiskāko arodbiedrībā. Vēl viena stenda priekšrocība ir vizuālā uzrunāšana bez vārdiem, izmantojot plakātus un izteiksmīgus foto, kas nereti ļauj nodot vēstījumu daudz efektīvāk.

Lai veicinātu arodbiedru radošās izpausmes un ieviestu arodbiedrības informācijas stendus izglītības un zinātnes iestādēs, LIZDA šī gada pavasarī rikoja stendu noformēšanas konkursu. No 15 pirmorganizāciju kolektīvu iesūtītajiem pieteikumiem žūrija noteica vienu uzvarētāju, izvērtējot stenda idejas oriģinalitāti, noformējumu un praktisko funkcionalitāti. Konkursa uzvarētājs balvā saņēma 10 biļetes uz pašu izvēlētu teātra izrādi.

LIZDA stendu konkursa uzvarētāja - Rēzeknes 1. vidusskolas arodbiedrības komitejas - pārstāve Inga Rudzīte

atzina, ka stends ir viens no arodbiedrības efektīvākajiem informācijas nodošanas veidiem, jo tas piesaista uzmanību ar savu atrašanās vietu, un to aplūko arī citi interesenti, kas vēl nav arodbiedrības biedri. Šobrīd Rēzeknes 1. vidusskolas arodbiedrība biedru rindās apvieno vairāk nekā 81% no visiem skolā strādājošajiem.

I. Rudzīte uzsvēra, ka Rēzeknes 1. vidusskolā arodbiedrības informācijas stends skolotāju istabā eksistē jau daudzus gadus, bet konkurss bija kā stimuls padomāt par stenda radošāku noformējumu un informācijas efektīvāku izvietojumu.

Rēzeknes 1. vidusskolas direktors Jānis Poplavskis par arodbiedrības informācijas stendu izsakās pozitīvi, jo novērojis, ka cilvēki ir ievērojuši vizuāli uzlaboto stendu un interesējas par

ATTĒLOS -

1. RĒZEKNES 1.VIDUSSKOLAS ARODBIEDRĪBAS STENDS (1.VIETA)
2. STALBES VIDUSSKOLAS ARODBIEDRĪBAS STENDS
3. - MADONAS NOVADA ARONAS PAGASTA PII „SPRĪDĪTIS” ARODBIEDRĪBAS STENDS (2.VIETA)
4. DZIRCIEMA SPECIĀLĀS INTERNĀTPAMATSKOLAS ARODBIEDRĪBAS STENDS

LIZDA darbību, tās piedāvātajām iespējām biedriem.

“Esam ļoti priecīgi par iegūto uzvaru. Sākotnēji domājām, ka ikdienā darba skolotājiem jau ir daudz un konkursā nespēsīm piedalīties, bet skolēnu pavasara brīvdienās tomēr sarīkojām spraigu prāta vētru. Mums radās interesanta ideja par stendu kā informācijas koku, kuram zaros – lapas jeb biedra iespējas, stumbrā – pūce jeb LIZDA logo. Uz mūsu stenda ir izvietota gan pamatinformācija (misija, domugraudi, kontakti), gan mainīgās aktualitātes (pasākumi, ziņas, apsveikumi, atlaides), kā arī līdzņemami nelieli bukleti un kastīte jautājumiem, ierosinājumiem, idejām.” skaidroja I. Rudzīte. ♦

EDGARS GRIGORJEVS, LIZDA BIROJA
SABIEDRISKO ATTIECĪBU SPECIĀLISTS

SOCIĀLAIS DIALOGS TEKSTILNOZARĒ

Lai iezīmētu nākotnes attīstības tendences un stiprinātu sociālo dialogu tekstilnozarē, visās trijās Baltijas valstīs šogad notika arodbiedrību organizēti semināri „Informācija, konsultēšana un līdzdalība”. Fināla seminārs, kurā rezultējās visos iepriekšējos diskutētais, notika aprīļa beigās Rīgā, un par to galveno rūpi turēja Latvijas Industriālo nozaru arodbiedrība (LIA) un tās priekšsēdētāja Rita Pfeifere.

SANITA LORENCE,

LBAS SABIEDRISKO ATTIECĪBU VADĪTĀJA

- Kā noritēja seminārs martā, kuru arī jūs organizējāt?

Latvijas seminārā „Informācija, konsultēšana un līdzdalība” piedalījās arodbiedrību pārstāvji no Eiropas, LIA, AS „Valmieras stikla šķiedra”, SIA „Lauma Fabrics”, „Lauma Lingerie”, SIA „Emme Latvia”, AS „Rita” un LZLKU SIA „Klippan Saule” aroddorganizāciju biedri. Uzzinājām par sociālā dialoga pieredzi tekstilnozarē gan Beļģijā, gan Zviedrijā. Luks Triangls prezentēja jauno arodbiedrību ETUF - TCL, jo pašlaik Eiropā apvienojas tekstilnozare, ķīmijas nozare, metāla un energoizolācija.

Somijas arodbiedrību pārstāvis Mika Hakkinens semināra dalībniekiem pastāstīja savu praksi jaunu biedru iesaistīšanā, kā arī informēja par izveidoto Baltijas aroddorganizāciju akadēmiju šajā jomā. Pieredzē par veiksmīga sociālā dialoga realizēšanu dzīvē dalījās arī Latvijas darba devēja – Valmieras stikla šķiedras – pārstāve.

- Kas būtisks tika pārrunāts aprīlī – visu triju Baltijas valstu noslēguma tikšanās reizē?

Katras valsts tekstilnozares arodbiedrība veica pētījumu, kā tā redz nozares attīstību. Mēs savā pētījumā konstatējām, ka uzņēmumu skaits ir ļoti mazinājies un ka Latvijā ir gandrīz pazudusi tāda nozare kā ādas un ādas izstrādājumu ražošana. Ja tādas ir, tad tās ir sīkas apavu darbnīcas vai kaut kas tamlīdzīgs. Tekstilizstrādājumu ražošana pēdējos gados arī ir gājusi mazumā, nopietni varam runāt tikai par apģērbu ražošana. Šī tendence iezīmējas visās Baltijas valstīs – arī Igaunijā un Lietuvā. Latvijā

2011. gadā ir bijuši 755 tekstiluzņēmumi, taču uzņēmumi, kas nosaka nopietnu nozares attīstību, ir tikai ap 80. Spriedām par darba samaksu - atalgojums nozarē vienmēr ir bijis zemāks par Latvijā vidējo tautsaimniecībā, patlaban šī starpība ir 15-20%. Strādājošo skaits nozarē ir ievērojami krities, un šis process, diemžēl, turpinās. Laika periodā no 2004. līdz 2011. gadam strādājošo skaits tekstilnozarē ir samazinājies 2 reizes.

Visvairāk pierēģistrētu tekstilnozares uzņēmumu ir Rīgā – 42%, lai gan vērojama tendence uzņēmumiem „migrēt” uz reģioniem, lai būtu mazākas darbaspēka izmaksas.

- Šobrīd daudz tiek diskutēts, ka izglītības iestādes negatavo tos speciālistus, kas nepieciešami darba devējam.

Jā, tā ir arī tekstilnozares problēma. It kā mācīt māca, bet, tāpat kā daudzās vidējās mācību iestādēs, prakses vietas ir jāmeklē pašam audzēknim, tad iznāk, ka ne vienmēr sakrīt tas, ko māca, ar to, ko darba devējam vajag. Tāpēc ir ļoti labi, ka LBAS darbojas ESF projektā „Nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide un profesionālās izglītības pārstrukturizācija” par vidējo profesionālo mācību iestāžu sakārtošanu. Ceru, ka tas nodrošinās darba devējus ar to darbaspēka kvalifikāciju, kāda viņiem tiešām ir vajadzīga. Arī pētījuma SWID analīze rāda, ka vājā puse ir tā, ka trūkst darbaspēka, tajā pašā laikā tie cilvēki, kas ir apmācīti, pēc skolas tūlīt aizbrauc projām, vai arī neatbilst pēc kvalifikācijas un jāpārmāca, lai strādātu tekstilnozarē. Nozarē ir apmēram 13 000 darbvietas, bet pārsvarā tie ir mazie uzņēmumi.

- Kāda būs tekstilnozares tuvākā nākotne?

Latvija joprojām eksportē uz daudzām valstīm, galvenokārt, uz Eiropas Savienību. Vai nākotnē Latvijā tekstilnozare attīstīsies, vai nē, nosaka tas, cik atraktīvi, nelielām partijām un interesanti spēš strādāt mūsu ražotāji: attīstība iespējama, nelielos apjomos ražojot specifiskus darba apģērbus, augstas kvalitātes dizaina tērpus, nodrošinot ražoto tekstilpreču zīmolu atpazīstamību, sieviešu un vīriešu veļas ražošana – tās ir prioritātes, uz kurām var likt

uzsvaru.

- Kā vērtējat sociālo dialogu tekstilnozarē Latvijā, un kā tas attīstījies kaimiņu valstīs?

LIA ir parakstījusi Vienošanās par sadarbību ar Vieglās rūpniecības uzņēmumu asociāciju, jāsaka, ka informācijas apmaiņas jomā mūsu pieredze ir ļoti pozitīva. Semināra gaitā, gan es, gan aroddorganizāciju pārstāvji stāstīja par sociālo dialogu uzņēmumā, nozarē, sektorālajā un arī nacionālajā līmenī.

Kopīgi apspriedām, kā uzņēmumos arodbiedrību līdzdalību lēmumu pieņemšanā padarīt reālu. Neapšaubāmi - sarunu rezul-

tāts koplīgumā ir atkarīgs no arodbiedrības profesionalitātes. Gan Lietuvā, gan Igaunijā problēmas sociālā dialoga ieviešanā ir līdzīgas, lai gan Lietuvā nozares arodbiedrības ir sašķēlušas, tādēļ dažbrīd ir grūtāk kopīgi pieņemt lēmumus. Semināru gaitā darba grupās apspriedām daudzus jautājumus - arī jaunu biedru uzņemšanu, iesaistīšanu un apmācību. Lieļākajos uzņēmumos notiek paaudžu nomaiņa, jo rodas jaunas tehnoloģijas un jaunas specialitātes. Un jauni cilvēki, ja viņiem pareizi stāsta un viņus apmāca – stājas arodbiedrībā.◆

SARUNU REZULTĀTS KOPLĪGUMĀ IR ATKARĪGS NO ARODBIEDRĪBAS PROFESIONALITĀTES

▲ SEMINĀRA DALĪBNIKĀI KLAUSĀS LIA PRIEKŠSĒDĒTĀJAS STĀSTĪTO PAR SOCIĀLO DIALOGU NOZARES UN NACIONĀLĀ LĪMENĪ

FOTO NO LIA ARHĪVA

▲ JAUNI CILVĒKI STĀJAS ARODBIEDRĪBĀ - TO AR SAVU DARBOŠANOS PANĀKUSI MUDĪTE VIRZA (PRIEKŠPLĀNĀ), VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRAS ARODDORGANIZĀCIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA

FOTO NO LIA ARHĪVA

SMAGĀS KOPLĪGUMA SARUNAS

Kopīgumam ir trīs galvenās funkcijas: darbinieka kā darba tiesisko attiecību vājākā dalībnieka aizsardzības funkcija, miera funkcija – izlīdzina un novērš darba strīdus, kā arī tas sadala un pārdala sociālo labklājību – izlīdzina peļņu starp darbinieku un darba devēju.

JEVGENIJA STALIDŽĀNE,
ARODBIEDRĪBAS „ENERĢIJA”
PRIEKŠSĒDĒTĀJA

Uzņēmumos, kuros darbojas LAB „Enerģija” dalīborganizācijas, gadu gadiem stabili strādāts pie kopīgumu noslēgšanas – gan „Latvenergo” koncerna visās trijās akciju sabiedrībās, gan AS „Rīgas siltums”, gan SIA „ABB”. Tā nu ir sagadījies, ka šobrīd jāpārslēdz trīs kopīgumi. Visus kopīgumu projektus esam sagatavojuši un iesnieguši, tagad puses izsaka iebildumus.

Ar koncerna „Latvenergo” akciju sabiedrībām par darba kopīgumu runājam jau no 2011. gada februāra. Cerams, ka līdz Jaunajam gadam tiksīm galā, jo galvenais „strīda ābols” ir tas, ka mēs vēlamies, lai visiem darbiniekiem saglabātu esošās algas pirkspēju, to palielinot par inflācijas procentu. Darba devējs vēlas, lai darba samaksas pielikums par inflācijas procentu būtu tikai pēc vadības izvēles. Arodbiedrība uzskata, ka motivācijai jābūt nesaisītāi ar inflācijas kompensāciju, bet gan ar prēmēšanas sistēmu.

AR PELĒKO EKONOMIKU VARĒTU DAUDZ EFEKTĪVĀK CĪNĪTIES, JA KOPLĪGUMI BŪTU VISOS UZŅĒMUMOS

„Latvenergo” kā darba devējs ir pildījuši likumu, un kopīgumi par 2011. gadu ir izpildīti. Ir dažas lietas, ko mēs esam atzīmējuši kā izpildītas daļēji. Tas ir, vairāk darbinieku nav bijuši kārtējā atvaļinājumā, kā arī palielinājies nelaimes gadījumu skaits.

Pašreiz parādās divainas tendences: darba devēji negrib atzīt to, ka,

ja uzņēmumā ir arodbiedrība, tad tai būtu tiesības slēgt darba kopīgumu, neatkarīgi, cik procentus darbinieku arodbiedrība aptver. Arodbiedrība „Rīgas siltums” aptver vairāk nekā 30% darbinieku un gatava slēgt kopīgumu, to apspriežot darbinieku sapulcē. Gadu gadiem „Rīgas siltumā” bija kopīgums, bet pēkšņi mums šogad dokumentāli jāpierāda arodorganizācijas juridiskais statuss. Bet varbūt tas arī ir labi, jo, ja visur juridiskie dienesti tik akurāti izturētos, tad nebūtu gadījumu, ka cilvēkus piekrāpj viltus arodbiedrību organizācijas. Diemžēl tādas arī mēdz būt, bet tās atstāj „darvas karoti” oficiālo arodbiedrību darbā. Apspriežot AS „Rīgas siltums” darba kopīgumu, darba devējs rosina izslēgt sadaļu „Arodbiedrības darbības garantijas”. Tādas pat tendences ir SIA „ABB”, arī atbildes uz mūsu vēstulēm un iebildumiem jāgaida ļoti ilgi.

GARANTIJAS BIEDRIEM

LAB „Enerģija” vēlējas darba kopīgumā ar „Latvenergo” iekļaut nodaļu, kurā būtu garantijas arodbiedrības biedriem, ko garantē tieši arodbiedrība par savu biedru naudām. Tas taču ir savstarpējs dokuments, un kāpēc tur nevarētu būt šāda nodaļa? Dīvainākā ir argumentācijas šādas nodaļas noraidīšanai – mēs nevaram ar kopīguma palīdzību reklamēt arodbiedrību.

Mums nepatīk tas, ka tiek celti iebildumi par to, ka kopīgumā būs paredzēts noteikums par virsstundu darbu, kā arī darbu svētku dienās apmaksu. Darba devēji pamato, ka to nevajag, jo tas ir Darba likumā. Darba kopīgums ir dokuments, ar kuru iepazīstina visus darbiniekus,

▲ **LAI ARODBIEDRĪBA BŪTU PROFESIONĀLA - NEMĪTĪGI JĀMĀCĀS. ATTĒLĀ - "ENERĢIJAS" PADOMES LOCEKĻI UZKLAUSA AKADĒMIKI RAITU KARNĪTI**

FOTO LAIMONIS SEMBERGŠ

un tieši tāpēc šādas būtiskas lietas būtu jāietver kopīgumā.

Ļoti smaga problēma ir darba samaksas sistēma. Šobrīd „Latvenergo” tiek izstrādātas visādas darba samaksas politikas, bet tās faktiski ir „ūdens”. Taču, ja ir darba samaksas sistēma, mēs varam kontrolēt, kā šī sistēma tiek izmantota. „Enerģijas” padomes sēdē vēl paši par to stingri un daudz runāsim, taču uz darba samaksas sistēmas izveidi mēs noteikti pastāvēsim.

DĪVAINA TENDENCE

Pēdējā laikā parādās vēl kāda dīvainā tendence – cilvēkam ir darba līgums, bet darba devējs aicina parakstīt papildus vienošanos, kurā paredzēts, ka darba devējam ir tiesības vienpusēji ieturēt naudu no darba algas. Piemēram, šoferiem, ja ir pārtērēta degvielas norma, bet ir jābrauc pa sliktiem ceļiem, un ziemā – aukstā laikā ir lielāks tās patēriņš. Ja šāda papildu vienošanās ir parakstīta, tad bezierunu kārtībā degvielas pārtēriņš tiek atvilkts no algas... Ar AS „Sadales tīkli” mēs ar šo vienošanos tikām galā, to pārskatīja, vienojāmies, ka degvielas pārtēriņa problēmu izvērtēs trīs mēnešu griezumā. Tagad tāda pati papildu vienošanās tiek piedāvāta klientu apkalpošanas centra darbiniekiem. 3 stundas runājām un nonācām pie kopsaucēja: tiks pārskatīta vienošanās un sagatavota precīza instrukcija par nepieciešamo darbu veikšanu, jo tas ir saistīts ar darba samaksas mainīgo daļu un cilvēkam jābūt skaidrībai, kā to var nopelnīt.

AS „Latvenergo” akciju turētājs ir

Ekonomikas ministrija. Tā kā arodbiedrība „Enerģija” pārstāv 70% darbinieku, vienmēr esam regulāri tikušies ar ekonomikas ministru, lai izrunātu aktuālos jautājumus. Pavļuta kungam uzrakstījām vēstuli novembrī – atbildi nesaņēmām, tad uzrakstījām decembrī, - mums atbildēja, ka varēsim tikties ne ātrāk kā martā, bet vēl šodien neesam pieņemti. Esmu strādājusī apmēram ar 10 ekonomikas ministriem – šāds precedents ir pirmo reizi.

Mēs mēģinām ievadīt sarunas ar enerģētikas un energoceltniecības asociāciju par to, ka varbūt noslēgt ģenerālvienošanos, kas attiektos uz visiem energoceltniekiem. Šobrīd šajā nozarē diemžēl nav noslēgts neviens kopīgums, vienīgi uzņēmumā REMUS, bet tas arī ir ar diezgan vecu termiņu. Kāpēc viņi tik ļoti baidās no kopīgumiem - grūti pateikt. Tas ir nepareizi arī no valdības puses – ar pelēko ekonomiku varētu daudz efektīvāk cīnīties, ja kopīgumi būtu visos uzņēmumos.

Kopīguma esamība darba devējam dod ļoti lielu labumu. Viņam varbūt pirmajā brīdī liekas, ka viņš ir ierobežots, taču, lemjot daudzus jautājumus, viņam jau ir skaidrs, kādai jābūt atbildei – un darbinieki izturēsies ar lielāku cieņu, ja lēmumi būs precīzāki un taisnīgāki. Skatoties nākotnē, saprātīgiem darba devējiem būtu jāveicina arodbiedrības darboties aktīvāk, noslēgt darba kopīgumus, novērst konfliktus. ♦

NĀKOTNI VEIDOJAM PAŠI!

Sabiedrībā un pat biedru vidū Latvijā bieži dzirdama neizpratne un jautājums, ar ko īsti nodarbojas arodbiedrības? Dzirdot šādu jautājumu, mēs kā arodbiedrību pārstāvji varam būt droši – ir jāuzlabo komunikācija, un nemitīgi jārod jauni veidi, kā sasniegt dzirdīgas ausis.

IEVA FREIBORNE, LBAS ARODBIEDRĪBU DARBA KOORDINĒTĀJA

Arodbiedrībās iesaistītajiem jauniešiem ir jāveido nākotne Latvijā un Eiropā. Pašreiz nestabilā situācija Eiropas darba tirgū ir bīstama katram jauniešim, kurš uzsācis savas darba gaitas.

Iestājoties arodbiedrību jauniešu kustībā, jauniešiem ir iespēja iegūt noderīgu informāciju, satikt jauniešus ar līdzīgām problēmām un interesēm, kā arī interesanti pavadīt laiku.

LBAS JAUNIEŠI

•Kādas jūsu arodbiedrības nozares aktivitātes palikušas atmiņā?

•• Kāpēc jaunam cilvēkam vajag būt arodbiedrībā?

MĀRTIŅŠ DUNSKIS,

LATVIJĀS CELTNIĒKU ARODBIEDRĪBA,

LBAS JAUNIEŠU PADOME

• Rīgas Celtniecības koledžas apmeklējums, jo pirmo reizi nācās stāstīt par savu pozitīvo pieredzi arodbiedrībā.

•• Jo tā ir iespēja sevi pilnveidot, ar dažādu kursu un semināru palīdzību, iespēja iepazīties ar topošajiem kolēģiem un darba devējiem. Arodbiedrība var pildīt "Lielā brāļa" pienākumus, ja rodas problēmas ar darba devēju. XXI gadsimta nākotni veido paši jaunieši, nevis mēģina tam tikt līdz.

ANDREJS SILIŅŠ,

LATVIJĀS SAKĀRU DARBI-

NIĒKU ARODBIEDRĪBA,
LBAS JAUNIEŠU PADOME

• Labi atmiņā ir palikusi arodbiedrību Jauniešu vasaras nometne Palangā 2011. gadā. Nometnē es guvu pirmos iespaidus par arodbiedrību, par tās ietekmi Latvijā un arī starptautiskā līmenī.

•• Lielākais ieguvums, manuprāt, ir darbinieka tiesību pārstāvēšana sarunās ar darba devēju, kā arī pašam ir iespēja izglītoties, piedalīties dažādos semināros, projektos un iegūt pavisam jaunu, vērtīgu pieredzi. Tas, savukārt, ļauj jaunam cilvēkam daudz veiksmīgāk uzsākt savas darba gaitas un neizjust vilšanos darba vietā. Ir lielāka drošības un stabilitātes sajūta, ja esi izglītot.

VIESTURS SLOKA UN AIVA

TREIMANE,
LATVIJĀS LAUKSAIMNIECĪBAS UN PĀRTIKAS NOZARU ARODU BIEDRĪBA

• Jauniem cilvēkiem jābūt arodbiedrībā, lai kopā cīnītos ne tikai par savu nākotni, bet visas Latvijas. Par to, cik mēs esam zinoši un cīnīties gatavi, pārliecinājāmies vienā no pēdējiem semināriem. Ir ļoti svarīgi, lai mēs sanāktu visi kopā un laužtu esošos stereotipus par arodbiedrībām ar dažādiem jauninājumiem. Var iegūt jaunus kontaktus un pieredzi no citām nozarēm, kopā cīnīties par savām vajadzībām un tiesībām, kā arī kopā atpūsties un iegūt jaunus draugus.

•• Jauni, uzņēmīgi un enerģijas pilni jaunieši var pilnveidot arodbiedrības ikdienas dzīvi, organizējot dažādus pasākumus (informējošos, atpūtas, sporta utt.). Jauni

cilvēki ar radošām un jaunām idejām tā ir arodbiedrības nākotne!

EDGARS GRIGORJEVS,

LATVIJĀS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES DARBINIEKU ARODBIEDRĪBA

• Kā neaizmirstams pārbaudījums un pozitīvs iedvesmas lādiņš man atmiņā palicis brauciens uz Anapu, vadot LIZDA jauniešu delegāciju, kas piedalījās divu nedēļu ilgā Krievijas Federācijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības Maskavas pilsētas organizācijas rīkotā starptautiskā seminārā. Brauciens bija kā balva aktīvākajiem arodbiedrības jauniešiem, kas uzvarēja LIZDA plakātu konkursā „Mana skolas diena”.

•• Arodbiedrība ir drošības garants, īpaši tad, ja jauniešiem nesen ienācis darba tirgū. Tikai arodbiedrība ir tā, kas rūpējas par darbinieka likumīgu pieņemšanu darbā un atbrīvošanu no amata, atbilstošu atalgojumu un darba vidi, kā arī citām darba tiesībām. Arodbiedrībām ir jāiet līdzīkam un jāspēj efektīvi apmierināt tās biedru vajadzības, kas ir aktuālas šobrīd. Tādēļ nereti, lai radoši uzlabotu savu darbu, nepieciešama domāšanas maiņa un varbūt dažu ikdienas tradīciju, paradumu maiņa. Jauns cilvēks arodbiedrības ikdienā var ienest daudzas idejas, bet lielākā daļa netiek cauri tradīciju sietam. Tas ir gan labi, gan varbūt ne tik labi, jo jebkuras pārmaiņas notiek pakāpeniski un tikai tad, ja tās tiek visiem saprotamā veidā pamatotas un izskaidrotas.

ELĪNA DĀBOLA,

LATVIJĀS SABIEDRISKO PAKALPOJUMU UN TRANSPORTA DARBINIEKU ARODBIEDRĪBA LAKRS LBAS JAUNIEŠU PADOME

• Es varētu minēt Eiropas Transpor-

ta darbinieku federācijas ETF un ES līdzfinansēto projektu “TRANSUNION”, kura rīkotajā konferencē 2011. gadā Rīgā aktīvi iesaistījās arī pati. Projekta ietvaros tika rīkoti 2 semināri un konference transporta sektorā strādājošiem jauniešiem, kuru laikā daudz tika runāts par jauniešu iesaistīšanos arodbiedrību darbā, iespējamajiem nākotnes izaicinājumiem un esošajiem darba apstākļiem transporta nozarē. Projekts deva iespēju tikties jauniešiem no visas Eiropas, kā arī apzināties jaunu darbinieku nepieciešamību arodbiedrību darbā šodien un tuvākā nākotnē.

Saistībā ar citu LAKRS pārstāvēto nozari – sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā, manuprāt, svarīgu un nozīmīgu aktivitāti varu minēt nesen uzsāktu EPSU un Eiropas arodbiedrību atbalstīto akciju “Ūdens ir cilvēka tiesības, nevis prece”, kuras laikā ir plānots savākt 1 miljonu Eiropas iedzīvotāju parakstu, lai Eiropas pilsoņu iniciatīvas (ECI) pārstāvji varētu iesniegt Eiropas Komisijai Eiropas iedzīvotāju atbalstītu pieprasījumu par ūdeni, kā cilvēka tiesībām, nevis precī, kuru jāiegādājas veikalā.

•• Jauniešiem ir jāiesaistās arodbiedrībās, jo mūsdienās tā ir lieliska iespēja būt ne tikai pārliecinātam par nepieciešamo savu interešu aizstāvību, bet arī satikt inteligentus, aktīvus, atraktīvus un darboties gribošus jauniešus; dalīties pieredzē; uzzināt ko jaunu; sevi pilnveidot arodbiedrību organizētajos pasākumos un, iespējams, atklāt citas - jaunas iespējas, kuras varētu sniegt arodbiedrība. Jauni cilvēki ir patiesi talantīgi, gudri un inteligenti, un tas arī ir vajadzīgs veiksmīgam turpmākajam arodbiedrību darbam. Tas varētu palīdzēt sev piesaistīt plašāku sabiedrības atbalstu šai organizācijai, veidot to atpazīstamāku un likt cilvēkiem saprast, ka tās ir vajadzīgas. Labākā reklāma ir pozitīva pieredze, ar kuru dalīties tālāk

▲ EIROPAS EKONOMISKO UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS (EESK) APRĪLA PLENĀRSĒDĒ. LATVIJU EESK DARBA ŅĒMĒJU GRUPĀ PĀRSTĀV LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS P. KRĪGERS UN LBAS ĀRĒJO SAKARU KOORDINĒTĀJA A. ĀBELTIŅA

FOTO LBAS ARHĪVS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas aktualitātes

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā Briselē 25. un 26. aprīlī notika 480. plenārsesija, kuras laikā pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, tai skaitā septiņiem pārstāvjiem no Latvijas, bija iespēja izvērtēt Eiropas Komisijas priekšlikumu attiecībā uz kohēzijas politiku 2014.-2020. gadiem. Šī politikas joma sastāda aptuveni vienu trešo daļu no Eiropas Savienības budžeta vai 350 miljardus eiro uz septiņiem gadiem.

Atbildot uz EK priekšlikumu, EESK plenārsesijā tika izskatīta vairāku komitejas atzinumu pakete par kohēzijas politiku. Debatēs piedalījās arī ES Reģionālās politikas komisārs Johanness Hāns.

EESK prezidents Stafans Nilsons atzīmēja, ka kohēzijas politika ir viens no redzamākajiem ES darba aspektiem: četri kohēzijas fondi ir radījuši 1,4 miljonus jaunu darba vietu, finansējuši 47 000 km ceļu izbūvi un veikuši notekūdeņu attīrīšanu 23 miljoniem iedzīvotāju. Nav šaubu, ka kohēzijas politikai ir tieša ietekme uz pilsoņu ikdienas dzīvi, tomēr tā ir arī politikas joma, par kuru tiek vismazāk runāts. EESK vēlas šo situāciju mainīt, tuvinot politikas īstenošanu un debates pilsoņiem. Komisārs Hāns pateicās EESK par tās vērtīgo ieguldījumu notiekošajās sarunās ar Padomi un Parlamentu, kā arī uzsvēra stratēģijas Eiropa 2020 nozīmīgumu jaunajai pieejai attiecī-

bā uz kohēzijas politiku un partnerības principu.

Darba Ņēmēju grupas prezidents G. Dassis uzsvēra, ka Komiteja vienmēr ir bijusi EK sabiedrotā ikvienā pasākumā, kas sekmē sociālo un ekonomisko kohēziju, lai mazinātu plaisu starp bagātājiem un tiem, kam dzīvē mazāk paveicies. S. Mallia, darba devēju grupas pārstāvis, puda pārliecību, ka pilsoniskajai sabiedrībai ir jābūt kohēzijas politikas atbalstam, tādējādi nodrošinot, ka katrs eiro, ko iztērējam, veicina izaugsmi, kas Eiropai ir nepieciešama.

Tagad ar jaunākajām Eiropas Ekonomiskās un sociālo lietu komitejas ziņām varat iepazīties arī latviešu valodā: <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-aa12004lvn.pdf> ◆

STARPTAUTISKAJĀS DARBA GRUPĀS

EKONOMISKĀ UN SOCIĀLĀ KOHĒZIJA

ETUC Ekonomiskās un sociālās kohēzijas lietu darba grupas kārtējā sēdē marta mēnesī piedalījās ETUC, Eiropas Komisijas (EK) un ES valstu arodbiedrību konfederāciju pārstāvji.

EK pārstāve klātesošos iepazīstināja ar EK sagatavotajiem priekšlikumiem ES Kohēzijas politikai nākamajam finanšu periodam (2014.-2020.gads). EK pārstāve uzsvēra, ka kohēzijas līdzekļu izlietojumam būs jābūt stingri saistītam ar ES2020 stratēģijā un Nacionālajās reformu programmās izvirzītajiem mērķiem. EK gatavo dokumentu, kurā plāno piedāvāt partnerības modeli, kurā ar līdzvērtīgām tiesībām darbojas ne tikai valdību sociālie partneri, bet arī visas NVO. Pret to iebilda visi klātesošie arodbiedrību pārstāvji, jo sociālo partneru un NVO pārstāvniece ievērojami atšķiras (par labu sociālajiem partneriem), un tādā gadījumā tiktu izjaukts pastāvošais sociālā dialoga modelis, kurā par visiem būtiskajiem jautājumiem savā starpā vienojas valdība, arodbiedrības un darba devēju organizācijas.

Ir paredzēts, ka ESF apjoms nākamajā periodā veidos vismaz 25% no kopējās kohēzijas aploksnes, taču par to vēl notiekot diskusijas. ESF ietvaros tiek izvirzīti 4 galvenie tematiskie mērķi:

- nodarbinātības veicināšana;
- sociālās iekļaušanas veicināšana un nabadzības apkarošana;
- investīcijas izglītībā, mūžizglītībā un prasmēs;
- institucionālās un administratī-

vās kapacitātes uzlabošana.

ETUC pārstāvis uzsvēra, ka galvenajai prioritātei būtu jābūt jauniešu bezdarba mazināšanai, jo daudzās dalībvalstīs tieši jaunieši ir tā iedzīvotāju kategorija, kurai ir vislielākās problēmas atrast cienīgu darbu.

ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI

Jorlundē, Dānijā, martā notika ETUC organizēta konferencē „Ceļā uz Rio+20: Jauns ilgtspējīgs piedāvājums Eiropai”, kā arī ETUC Ilgtspējīgas attīstības darba grupas kārtējā sēde. Konferencē piedalījās ETUC, ITUC, EESC, ANO, EK, Starptautiskās Darba Organizācijas (SDO), Dānijas valdības un ES valstu arodbiedrību konfederāciju pārstāvji, kā arī vairāki vides aizsardzības un klimata pārmaiņu eksperti.

ETUC ģenerālsēkretāre Bernadeta Segola norādīja, ka šobrīd ir novērojams nevienlīdzības pieaugums visā pasaulē, arī tādās stabilās valstīs kā Vācija. Par galveno ilgtspējīgas izaugsmes rezultātu ir jākļūst cienīgām darbavietām. Eiropas Komisija ir uzsākusi konsultācijas par Ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, ETUC šajā sakarā sagatavos atzinumu, kurā lūgs piešķirt daudz lielāku nozīmi sociālajam dialogam. Saistībā ar jauniem plāniem un projektiem ETUC plāno sagatavot starptautisku projektu par enerģijas efektīvas izmantošanas jomā ar nacionālo arodbiedrību atbalstu un iesaisti. ◆

JĀNIS KAJAKS, LBAS TAUTSAIMNIECĪBAS EKSPERTS

Cilvēktiesības un arodbiedrību tiesības

PERC reģiona Cilvēktiesību un arodbiedrību tiesību sadarbības tīkla (HTUR) sanāksme par cilvēktiesību un arodbiedrību tiesību jautājumiem Briselē notika 29. martā.

Tās laikā notika diskusija par nepieciešamību reģiona dalībvalstīm virzīt Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvenciju prasību pārkāpumu lietas uz SDO ik-

gadējo konferenci Ženēvā, kas notiks jūnijā. Papildus PERC reģiona pārstāvji informēja arodbiedrības par šogad SDO ikgadējā konferencē izskatāmajiem nodarbinātības jautājumiem. PERC tikšanās mērķis ir izdiskutēt iespējamās pārkāpumus un izveidot sarakstu ar 10 lietām, kas atbilst noteiktiem izvirzītiem kritērijiem. Tie ietver: aktualitāti reģionā un

lietas nozīmīgumu, tostarp, vai visas reģiona valstis atbalstītu šo pārkāpumu iesniegšanu. PERC ierosināja lietas piesaistīt konkrētai konvencijai, piemēram, SDO konferencē izskatīt pārkāpumus par vienu SDO konvenciju. ◆

NATAĻJA MICKEVIČA, LBAS ES NORMATĪVO AKTU UN POLITIKAS DOKUMENTU EKSPERTE

Sociālo partneru seminārs būvniecības nozarē

18. aprīlī notika Trīspusējās sadarbības sociālo partneru seminārs „Par publisko iepirkumu praksi būvniecības nozarē Eiropā un Latvijā, un ieteikumi publisko iepirkumu sistēmas sakārtošanai Latvijas būvniecībā”.

JĀNIS GUŽĀNS, LATVIJAS CELTNIĒKU ARODBIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIĒKS

Seminārā pirmo reizi būvniecības nozares vēsturē kopā sanāca trīs sociālās partnerības pušu pārstāvji: darba devējus pārstāvēja visas lielākās ar būvniecību saistītās asociācijas un biedrības, darba ņēmējus – Latvijas Celtnieku arodbiedrība un LBAS, bet valsts institūcijas – Publisko iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja D. Gaile.

Ārzemju kolēģi - eksperti no Brieseles un Stokholmas - semināra dalībniekus iepazīstināja ar publisko iepirkumu procesa likumdošanu un praksi ES kopumā un Vācijā, Zviedrijā, Francijā, Lielbritānijā, Dānijā, Norvēģijā. Būtisks bija Publisko iepirkumu uzraudzības biroja vadītājas D. Gailes sniegtais pārdomātais viedoklis. Starptautiskā semināra dalībnieki, darba turpināšanai publisko iepirkumu jomas sakārtošanai būvniecībā, vienojās par sociālo partneru kopējas darba grupas izveidi. Darba koordināciju uzticēja V. Birkavam.

JAUTĀJUMS PAR ĢENERĀLVIENOŠANĀS NOSLĒGŠANU MUMS ŠKIET ĻOTI AKTUĀLS UN VAR KĻŪT PAR SOLI ATTĪSTĪBAS VIRZIENĀ

Savu skatījumu sakarā ar publiskajiem iepirkumiem sniedza Jevgeņijs Servuts, Latvijas Celtnieku arodbiedrības priekšsēdētājs. Viņš atzīmēja, ka stāvoklis būvniecības jomā ir satraucošs: „Būvdarbu apjoms trīs gadu laikā ir sarucis divas

reizes. Kvalificēti strādnieki ir aizbraukuši strādāt uz citām valstīm. Būvniecības darbu konkursos uzvar firmas, kuras piedāvā viszemāko cenu, kuru, savukārt, iegūst pārsvarā ietaupot uz darba algas rēķina. Rezultātā pasūtītājs, valsts un pašvaldību personā, saņem nekvalitatīvu produktu un minimālus nodokļus. Ir paplašinājusies nelegālā nodarbinātība. Nelaiemes gadījumu skaits būvniecībā 2011. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu, palielinājies par 30%, un ar letālu iznākumu – par 80%. J. Servuts secināja, ka visi šie skaitļi runā par to, ka būvniecībā ir pasliktinājies izpilddisciplīna visos līmeņos – gan darbu izpildītājiem, gan darbuzņēmuma organizācijām, gan pasūtītājiem.

Stāvokļa uzlabošanai J. Servuts piedāvā: būvprojektos, kurus isteno, izmantojot valsts un pašvaldību līdzekļus, jābūt obligātam un reālam dialogam starp visiem procesa dalībniekiem. Darba devēju apvienībām un celtnieku arodbiedrībām sociālā dialoga rezultātā jānoslēdz nozares Ģenerālvienošānās. Svarīgi, lai Ģenerālvienošānās būtu saistoša būvniecības nozares visiem darba devējiem un visiem darbiniekiem. Tas notiktu pie nosacījuma, ja darba devēju apvienība izpildītu vairāk kā 60% no visa būvniecības darbu apjoma Latvijā.

Runājot par darba samaksu publiskā iepirkuma būvobjektos, J. Servuts norādīja, ka par minimālo garantēto bruto darba algu valstī 200 latiem, celtnieks nevar strādāt un nestrādās. Arodbiedrības piedāvājums ir šāds – izdarīt tā, lai tāmēs tiktu atspoguļota celtnieka reālā darba alga. Ja celtniekam jānopelna 20 lati dienā „uz rokām”, lai tas arī būtu tāmēs.

Noslēdzot arodbiedrības viedokļa izklāstu, LCA priekšsēdētājs secināja: „Jautājums par Ģenerālvienošānās noslēgšanu mums šķiet ļoti aktuāls un var kļūt par soli attīstības virzienā. Jābūt visu pušu vēlmei un politiskai gribai no valsts puses. Speramos soļus sīkāk var apspriest darba grupā, konkretizēt visus piedāvājumus, izdarīt nepieciešamos aprēķinus un pētījumus, rast kompromisus un mainīt situāciju uz labāku.” ♦

STRADIŅU ARODBIEDRĪBAS PROTESTS

▲ STRADIŅA SLIMNĪCAS DARBINIEKU ARODBIEDRĪBA 25. APRĪLĪ SLIMNĪCAS TERITORIJĀ RĪKOJA PROTESTU PRET VESELĪBAS MINISTRIJAS RĪCĪBU SAISTĪBĀ AR SLIMNĪCAS IESPĒJAMO VALDES MAIŅU, PAUŽOT ATBALSTU LĪDZŠINĒJAI VALDEI. ARODBIEDRĪBAS PROTESTS BIJA VĒRSTS PRET VEIDU, KĀDĀ TIKA NOMAINĪTI VALDES LOCEKĻI

FOTO SANITA LORENCE

Paraksta VAS "Latvijas Pasts" jauno koplīgumu

▲ 28. APRĪLĪ LATVIJAS PASTA ARODBIEDRĪBAS AKTĪVA UN UZŅĒMUMA VADĪBAS TĪKŠANĀS LAIKĀ VIENBALSĪGI TIKA ATBALSTĪTA JAUNĀ KOPLĪGUMA PARAKSTĪŠANA (ATTĒLĀ). KOPLĪGUMU NO ARODBIEDRĪBAS PUSES PARAKSTĪJA LSAB PREZIDENTE Z. SEMJONOVA UN LATVIJAS PASTA ARODBIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA R. ŠMITMANE, NO DARBA DEVĒJA PUSES - VAS LATVIJAS PASTS VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS M. KLEINBERGS.

FOTO WWW.LSAB.LV

PROJEKTI

Darbinieku norīkošana

Aprīlī ir sagatavota ekspertīze 'Eiropas Savienības darbinieku norīkošanas regulējuma pārskatīšana.'

Ekspertīze sniedz ieskatu un izvērtējumu par ilgā gaidītiem Eiropas Komisijas publicētiem priekšlikumiem Padomes regulai par tiesību uz kolektīvo rīcību izmantošanu saistībā ar brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību un

priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par direktīvas 96/71/EK par darbinieku norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā piemērošanu saturu un ietekmi uz arodbiedrībām.

Ar ekspertīzi var iepazīties šeit: http://www.lbas.lv/upload/stuff/201205/darbinieku.norikšanas.regulejuma.parskatisana_mickevica_4.12_final.pdf ♦

LIZDA NEATKĀPSIES NO PEDAGOGU ATALGOJUMA PAAUGSTINĀŠANAS PRASĪBĀM VALDĪBAI

WWW.LIZDA.LV

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība aicinājusi izglītības un zinātnes ministru Robertu Ķīli atturēties no publiskas vārdu apmaiņas, bet tuvākajā laikā ar lojālu attieksmi pievērsties divpusējām sarunām, lai konstruktīvā gaisotnē ar sociālajiem partneriem rastu vienotu izpratni par pedagogu darba samaksas paaugstināšanu.

Arodbiedrība no Izglītības un zinātnes ministrijas negaida „īpašu pretimnākšanu”, bet gan profesionālu sociālo dialogu un kompetentu, aprēķinos pamatotu atbildi uz izvirzītajām pedagogu prasībām darba samaksas paaugstināšanai.

Pēc LIZDA rīcībā esošās informācijas, IZM papildus finansējuma pieprasījumā nav ietvērusi līdzekļus pedagogu atalgojuma paaugstināšanai, tādēļ LIZDA piedāvāja ministrijai atbalstu sarunās ar valdību par papildus nepieciešamā valsts finansējuma piešķiršanu pedagogu atalgojumam. Ministrs Roberts Ķīlis arodbiedrībai skaidri lika noprast, ka viņam nebūs nepieciešama tās palīdzība, aizstāvot papildus valsts finansējuma pieprasījumu.

Ja līdz maija beigām starp pusēm nebūs rasts dialogs par darba algas paaugstināšanu pedagogiem, LIZDA padome lems par protesta aktivitātēm jūnija sākumā.

IZGLĪTOŠANAI

WWW.LCA.LV

Latvijas Celtnieku arodbiedrības Jauniešu padome „Pilons”

turpina darbu pie izglītojošu īsfilmu uzņemšanas par darba tiesībām, uzsākot darba attiecības uzņēmumā, veicot darba pienākumus, kā arī par dažādām nestandarta situācijām ikdienas darbā.

SKOLOTĀJI BLOGO

WWW.LIZDA.LV

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija kopā ar Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību un citiem sadarbības partneriem aprīlī organizēja skolotājiem praktiskās darbības semināru par blogu jeb emuāru rakstīšanu.

Kādas ir skolotāju iespējas kļūt uzņēmīgākiem un piedāvāt savas prasmes plašakai mērķauditorijai, kā pārvarēt dažādus šķēršļus un ļauties jauniem izaicinājumiem, kādas papildus kompetences ir nepieciešams attīstīt, ko šādas iespējas dotu pašiem skolotājiem, viņu skolēniem un sabiedrībai kopumā - tie bija jautājumi, uz kuriem tika meklētas atbildes semināra laikā.

LKDAF TIKĀS AR LATVIJAS MĀKSLAS AKADEMĪJAS REKTORU

WWW.LKDAF.LV

Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrību federācijas (LKDAF) priekšsēdētājs Aldis Miševičs tikās ar Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) rektoru Alekseju Naumovu, lai pārrunātu situāciju augstākās izglītības jomā saistībā ar Izglītības un zinātnes ministra (IZM) R. Ķīļa plānotajām reformām.

Tikšanās laikā secināts, ka notiek priekšdarbi reformu

veikšanai, tomēr ir daudz neskaidriību, kā noritēs process – ar ko beigsies augstākās izglītības studiju programmu novērtēšana, vai tiešām puse no esošajām programmām būtu jāslēdz?

Sarunas gaitā tika aplūkots arī IZM piedāvātais studentu kreditēšanas modelis, kura rezultātā studenti būs spiesti ņemt kredītu, lai gan šobrīd pasaulē ir tendence pāriet uz bezmaksas izglītību.

LDZSA EIROPAS TRANSPORTA FEDERĀCIJĀ

WWW.LDZSA.LV

Luksemburgā notika kārtējā Eiropas transporta federācijas Dzelzceļnieku sekcija, kurā piedalījās 20 Eiropas valstu dzelzceļa arodbiedrību pārstāvji, tai skaitā, arī Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības priekšsēdētājs Savelijs Semjonovs. Sekcijas laikā tika izskatīti un izrunāti aktuāli jautājumi, kas skar visus Eiropas dzelzceļniekus. Tika pieņemts lēmums izveidot federācijas struktūrā divas jaunas konsultatīvās grupas: vienu – mašīnistiem, otru - vilciena personālam, lai katras Eiropas valsts profesionāļiem būtu iespēja apspriest un izstrādāt kopējo pozīciju viņu profesionālajos jautājumos. Sekcijas laikā dalībnieki izdiskutēja liberalizācijas un turpmākās privatizācijas negatīvās sekas, ņemot vērā Eiropas valstu pieredzi, kurās jau notikuši liberalizācijas procesi.

NELAIMES GADĪJUMU FONDS

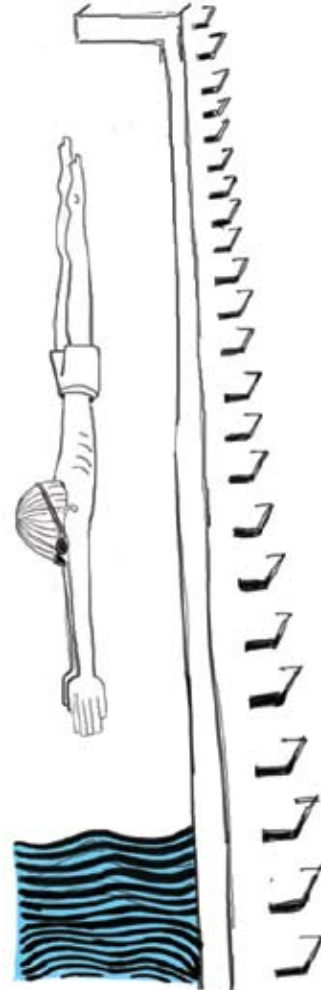
WWW.LIZDA.LV

9. maijā notika LIZDA nelaimes gadījumu fonda valdes sēde, kurā izskatīti 45 nelaimes gadījumi un cietušajiem biedriem piešķirti pabalsti par kopējo summu Ls 7 203,09. Kopš gada sākuma fondā izskatīti 275 pie-

teikumi, tostarp, 3 nāves gadījumi, un līdz šim izmaksāti kopā Ls 32 926,61. LIZDA ir pirmā no nozaru arodbiedrībām Latvijā, kura no biedru naudām apdrošina visus savus biedrus pret nelaimes gadījumiem.

ATJAUNOTS DZELZCEĻA SPORTA KLUBS

WWW.LDZSA.LV

Pēc Latvijas Dzelzceļnieku un Satiksmes nozares arodbiedrības iniciatīvas ir atjaunots Dzelzceļa Sporta Klubs "LOKOMOTĪVE", kura mērķis būs popularizēt un atbalstīt sportu koncerna "Latvijas Dzelzceļš" darbinieku vidū, kā arī tikties pēc iespējas lielākiem sasniegumiem Latvijas, Eiropas un pasaules līmenī, tādā veidā nesot koncerna vārdu pasaulē. ♦

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izdots Eiropas Sociālā fonda projekta "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana"

(1DP/1.5.2.2.1./08/IIPIA/SIF/001/01) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda

starpniecību un 15% Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.